

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
НОВОВОЛИНСЬКИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
ЕКОНОМІКИ ТА МЕНЕДЖМЕНТУ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор ВІСНЕМ
Чорний Р. С.
« ____ » _____ 2021 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
Перший проректор
Шинкарик М. І. _____
« ____ » _____ 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни

«СТРАХУВАННЯ»

ступінь вищої освіти – перший / бакалаврський
галузь знань 07 «Управління та адміністрування»
спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
освітня програма «Фінанси»

Кафедра фундаментальних та спеціальних дисциплін

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год.)	Практич. (семін.) (год.)	ІРС (год.)	Тренінг (год.)	Самост. робота студ. (год.)	Разом (год.)	Екз. (сем.)
Денна	IV	7	26	26	3	4	91	150	7

НОВОВОЛИНСЬК – ЗУНУ, 2021

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів галузі знань 07 «Управління та адміністрування», спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», затвердженої Вченою радою ТНЕУ (протокол № 7 від 30.05.18р.).

Робочу програму склала к.е.н., доцент кафедри фундаментальних та спеціальних дисциплін Кравчук Наталія Олегівна.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри фундаментальних та спеціальних дисциплін, протокол № 1 від 31 серпня 2021 р.

В.о. завідувача кафедри, к.е.н, доцент кафедри
Кравчук Н.О.

Розглянуто та схвалено групою забезпечення спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», протокол №__ від _____ р.

Керівник групи
забезпечення спеціальності,
д.е.н., проф.

(підпис)

Кириленко О.П.

(ПІБ)

І. СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«СТРАХУВАННЯ»

Опис дисципліни «Страховання»

Дисципліна - «Страховання»	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS - 5	Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»	Статус дисципліни – нормативна дисципліна циклу професійної підготовки Мова навчання - українська
Кількість залікових модулів - 4	Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» Освітня програма «Фінанси»	Рік підготовки: 2021/2022 ДФН - 4 Семестр: ДФН - 7
Кількість змістових модулів - 2	Ступінь вищої освіти - бакалавр	Лекції: ДФН - 26 год. Практичні заняття: ДФН - 26 год.
Загальна кількість годин – ДФН - 150 год.		Самостійна робота: ДФН - 95 год., з них тренінг – 4 год. Індивідуальна робота (КПЗ) – 3 год.
Тижневих годин – 12 год., з них аудиторних – 4 год.		Вид підсумкового контролю - екзамен

II. МЕТА І ЗАВДАННЯ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ «СТРАХУВАННЯ»

2.1 Мета вивчення дисципліни – надання знань щодо страхового захисту майнових інтересів юридичних і фізичних осіб на випадок настання ризикових ситуацій, організації страхового ринку та страхових компаній.

2.2. Завдання вивчення дисципліни:

В результаті вивчення дисципліни студенти повинні:

- знати: сутність і функції страхування, роль страхування в активізації бізнесу, економії коштів, що резервуються на покриття можливих втрат від непередбачених обставин та ефективнішому формуванні й використанні фондів соціального призначення, збільшенні обсягу інвестицій; організацію страхового ринку, умови особистого страхування, страхування майна, страхування відповідальності, перестраховування.
- вміти: визначати коло суб'єктів страхових відносин, їх права і обов'язки; аналізувати стан страхового ринку та чинники, які впливають на формування попиту на страхові послуги; розраховувати страхові тарифи; згрупувати та оцінювати страхові ризики; розраховувати страхову суму та розмір страхового відшкодування для різних видів послуг; захищати свої права як страхувальника.

2.3. Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни:

Здатність опанувати та усвідомлювати інформацію щодо сучасного стану і тенденцій розвитку фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування).

2.4. Передумови вивчення дисципліни

Для вивчення дисципліни «Страхування» необхідними є отримані студентами знання та вміння із дисциплін «Економічна теорія», «Мікроекономіка», «Економіка підприємства», «Макроекономіка».

2.5. Результати навчання

В результаті вивчення дисципліни «Страхування» студенти здатні:

- показати належний рівень знань у сфері фінансів, банківської справи та страхування, розуміння принципів фінансової науки, особливостей функціонування фінансових систем, фінансової термінології.
- виявляти та аналізувати ключові характеристики фінансових систем, оцінювати їх взаємозв'язки з національною та світовою економіками.
- визначати функціональні області та взаємозв'язки між суб'єктами фінансових систем.

III. ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ «СТРАХУВАННЯ»

Змістовий модуль 1. Теоретичні засади страхування.

Тема 1. Сутність, принципи і роль страхування

Необхідність страхового захисту як важливого засобу економічної безпеки суб'єктів господарювання та життєдіяльності людей на випадок шкоди, зумовленої ризиковими обставинами. Страхові фонди як матеріальна основа страхового захисту. Форми організації фондів страхового захисту. Самостраховування, його джерела й межі доцільного застосування.

Виникнення та етапи розвитку страхування. Сутність страхування. Місце страхування в системі економічних категорій. Функції страхування. Сфери застосування страхування.

Принципи страхування: страховий інтерес, максимальна сумлінність суб'єктів страхування, причинно-наслідковий зв'язок збитку та події, що його спричинила, відшкодування втрат у межах збитків, суброгація.

Роль страхування в активізації бізнесу; в економії коштів, що резервуються на покриття можливих втрат від непередбачених обставин; в ефективнішому формуванні й використанні фондів соціального призначення; у збільшенні обсягів інвестицій.

Тема 2. Класифікація страхування

Поняття класифікації, її наукове та практичне значення.

Ознаки класифікації: історичні, економічні, юридичні.

Класифікація за об'єктами страхування. Галузі страхування: майнове страхування, страхування відповідальності, особисте страхування. Види страхування.

Класифікація за родом небезпеки: страхування вогневих, інженерних, сільськогосподарських, транспортних, фінансово-кредитних та інших ризиків.

Класифікація за формами проведення. Обов'язкове страхування. Добровільне страхування.

Класифікація за статусом страхувальника. Страхування юридичних осіб усіх форм власності. Страхування громадян.

Класифікація за спеціалізацією страховика. Загальні види страхування. Страхування життя. Перестраховування.

Тема 3. Страхові ризики та їх оцінка

Поняття ризику. Основні характеристики ризику. Рівень ризику. Частота ризику та розмір шкоди.

Управління ризиком. Роль ризик-менеджменту у виявленні, розпізнаванні, ідентифікації та визначенні методів впливу на ризик. Виключення ризику. Активне й пасивне запобігання ризику.

Суб'єктивні та об'єктивні ризики. Матеріальні й нематеріальні ризики. Чисті та спекулятивні ризики. Фундаментальні й часткові ризики.

Визначення страхового ризику. Ознаки страхового ризику. Специфіка ризиків у страхуванні майна, відповідальності, в особистому страхуванні.

Оцінка ризику і визначення доцільності його страхування. Критерії визначення ціни страхування. Структура та основи розрахунку страхових тарифів.

Тема 4. Страховий ринок

Поняття страхового ринку. Суб'єкти страхового ринку. Страхові послуги як об'єкти взаємовідносин страховиків і страхувальників. Роль посередників: страхових агентів і брокерів. Перспективи розвитку страхового ринку України.

Сутність і завдання маркетингу в страхуванні. План маркетингу. Інформаційне забезпечення маркетингових досліджень. Реалізація страхових послуг. Страхові договори, порядок їх підготовки та укладення. Права та обов'язки сторін. Контроль за виконанням договорів.

Тема 5. Страхова організація

Страхова індустрія як частина сфери послуг. Форми організації страхових компаній в Україні. Порядок створення, функціонування та ліквідації страхових компаній. Товариства взаємного страхування. Спеціалізація страховиків. Умови залучення іноземних інвесторів до створення страхових організацій.

Ресурси страховика: фінансові, матеріальні, трудові, інформаційні.

Структура страхових компаній. Центральний офіс. Філії та представництва.

Управління страховою компанією.

Страхові об'єднання.

Тема 6. Державне регулювання страхової діяльності

Необхідність і значення державного регулювання страхової діяльності. Шляхи наближення законодавчої й нормативної бази страхування до міжнародних стандартів.

Орган нагляду за страховою діяльністю та його функції. Реєстрація та ліцензування страховиків. Контроль за діяльністю страховиків.

Змістовий модуль 2. Практичні аспекти страхової діяльності.

Тема 7. Особисте страхування

Страхування життя та його основні види. Змішане страхування життя. Довічне страхування. Страхування до одруження.

Страхування пенсій (ренти).

Обов'язкові види страхування від нещасних випадків і професійних захворювань. Страхування від нещасних випадків на транспорті; страхування військовослужбовців; страхування працівників ризикових професій тощо.

Добровільне індивідуальне й колективне страхування від нещасних випадків.

Медичне страхування. Суб'єкти та об'єкти страхування. Умови обов'язкового медичного страхування. Добровільне медичне страхування.

Тема 8. Майнове страхування

Страхування майна юридичних осіб: суб'єкти страхування, страхові події, порядок укладення договорів, умови відшкодування збитків.

Особливості страхування сільськогосподарських підприємств: страхування врожаю сільськогосподарських культур і багаторічних насаджень, страхування тварин, страхування будівель та іншого майна.

Страхування технічних ризиків.

Страхування транспортних засобів: автомобільного та іншого наземного, морського, авіаційного транспорту. Страхування вантажів.

Страхування майна громадян: будівель і споруд; тварин; домашнього та іншого майна.

Тема 9. Страхування відповідальності

Страхування цивільної відповідальності власників автотранспортних засобів. Моторне (транспортне) страхове бюро України та його функції.

Міжнародна система «Зелена картка». Страхування відповідальності власників інших видів транспорту.

Страхування відповідальності товаровиробників за якість продукції.

Страхування професійної відповідальності.

Страхування відповідальності за забруднення довкілля.

Інші види страхування відповідальності.

Тема 10. Перестраховування і співстраховування

Необхідність і сутність перестраховування, стан і перспективи його розвитку. Суб'єкти перестраховування. Ринки перестраховування. Вимоги законодавства України щодо перестраховування ризиків у нерезидентів.

Методи перестраховування. Факультативне перестраховування. Облігаторне перестраховування. Порівняльний аналіз методів перестраховування.

Форми проведення перестраховувальних операцій. Пропорційне перестраховування. Квотні й ексцедентні договори пропорційного перестраховування, їх характеристика, переваги та вади.

Непропорційне перестраховування: на базі ексцеденту збитку, на базі ексцеденту збитковості.

Співстраховування й механізм його застосування.

Тема 11. Доходи, витрати і прибуток страховика

Склад доходів страховика. Доходи від страхової діяльності. Зароблені страхові премії, порядок їх визначення. Доходи від інвестування тимчасово вільних коштів.

Витрати страховика: їх склад та економічний зміст. Собівартість страхової послуги. Виплата страхових сум і страхового відшкодування. Витрати на утримання страхової компанії.

Прибуток страховика. Визначення прибутку від страхової діяльності. Прибуток від інвестиційної діяльності. Розподіл прибутку.

Оподаткування страховиків.

Тема 12. Фінансова надійність страхової компанії

Поняття фінансової надійності страховика та її значення. Формування збалансованого страхового портфеля. Відбір ризиків. Тарифна політика. Перестраховування як метод забезпечення фінансової надійності.

Фінансові методи забезпечення надійності страхових компаній. Платоспроможність страховика, умови її забезпечення. Власні кошти страховика. Технічні резерви, їх склад. Показники платоспроможності. Фактичний і нормативний запаси платоспроможності, порядок їх обчислення.

**IV. СТРУКТУРА ЗАЛКОВОГО КРЕДИТУ ДИСЦИПЛІНИ
«СТРАХУВАННЯ»
спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
(денна форма навчання)**

	Кількість годин				
	лекції	практичн і заняття	самостійна робота	індивідуал ьна робота	контрольн і заходи
Змістовий модуль 1. Теоретичні засади страхування					
Тема 1. Сутність, принципи і роль страхування	2	2	6	-	тестування, опитування
Тема 2. Класифікація страхування	2	2	8	-	тестування, опитування
Тема 3. Страхові ризики та їх оцінка	2	2	8	-	самостійна робота
Тема 4. Страховий ринок	2	2	8	-	тестування, опитування
Тема 5. Страхова організація (компанія)	2	2	8	-	тестування, опитування
Тема 6. Державне регулювання страхової діяльності	2	2	6	-	модульна контрольна робота
Змістовий модуль 2. Практичні аспекти страхової діяльності					
Тема 7. Особисте страхування	4	4	8	1	тестування, опитування
Тема 8. Майнове страхування	3	3	8	1	тестування, опитування
Тема 9. Страхування відповідальності	2	2	8	-	тестування, опитування
Тема 10. Перестраховання і співстраховання	2	2	8	-	тестування, опитування
Тема 11. Доходи, витрати і прибуток страховика	2	2	8	1	самостійна робота
Тема 12. Фінансова надійність страхової компанії	2	2	7	-	тестування, опитування
Тренінг			4		ректорська контрольна робота
РАЗОМ	26	26	95	3	

V. ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ – 28 год.

Змістовий модуль 1. Теоретичні засади страхування.

Практичне заняття 1. Сутність, принципи та роль страхування – 2 год.

Мета – закріпити поданий на лекції матеріал щодо сутності, функцій, основних понять та ролі страхування в економіці.

Питання для обговорення

1. Сутність, функції, принципи і роль страхування в економіці
2. Страховий захист і його місце в управлінні ризиками
3. Способи здійснення страхування
4. Суб'єкти і об'єкти страхових правовідносин та страховий інтерес

Література [1,2,3,4,8,12]

Практичне заняття 2. Класифікація страхування – 2 год.

Мета – закріпити поданий на лекції матеріал щодо класифікації страхування та його основних видів.

Питання для обговорення

1. Поняття і ознаки класифікації, її наукове та практичне значення
2. Класифікація страхування за формами його проведення
3. Класифікація страхування за об'єктами: галузі, підгалузі і види страхування

Література [1,2,5,8,9,12]

Практичне заняття 3. Страхові ризики та їх оцінювання – 2 год.

Мета – закріпити поданий на лекції матеріал щодо сутності та основних видів страхових ризиків.

Питання для обговорення

1. Поняття ризику. Основні характеристики ризику
2. Класифікація ризиків
3. Управління страховими ризиками
4. Оцінка ризику й визначення доцільності його страхування

Література [2,3,6,8,7,9,12]

Практичне заняття 4. Страховий ринок - 2/1 год.

Мета – закріпити поданий на лекції матеріал щодо сутності та основних засад функціонування страхового ринку.

Питання для обговорення

1. Поняття страхового ринку та його структура
2. Страхові посередники, та їх роль на страховому ринку
3. Стан та перспективи розвитку страхового ринку в Україні
4. Сутність маркетингу в страхуванні

Література [1,2,4,6,8,7,9,12]

Практичне 5. Страхова організація – 2/1 год.

Мета – закріпити поданий на лекції матеріал щодо основних засад створення та функціонування страхових компаній.

Питання для обговорення

1. Організаційні форми страховиків
2. Структура страхових компаній
3. Об'єднання страховиків та їхні функції
Література [1,2,4,6,8,7,9,12]

Практичне заняття 6. Державне регулювання страхової діяльності – 2 год.

Мета – закріпити поданий на лекції матеріал щодо основних засад державного регулювання страхової діяльності.

Питання для обговорення

1. Необхідність, мета та значення державного регулювання страхової діяльності
2. Реалізація державної політики у сфері страхування
3. Система державного нагляду за страховою діяльністю в Україні
4. Контроль за діяльністю страховиків. Порядок ліцензування та реєстрації
Література [1,2,4,6,8,7,9,12]

Змістовий модуль 2. Практичні аспекти страхової діяльності.

Практичне заняття 7,8. Особисте страхування – 4/2 год.

Мета – закріпити поданий на лекції матеріал щодо основних засад здійснення особистого страхування в Україні.

Питання для обговорення

1. Основні види особового страхування
2. Страхування життя і його основні види
3. Страхування пенсій (ренти)
4. Страхування від нещасних випадків
5. Медичне страхування
Література [1,2,4,6,8,7,9,12,15]

Практичне заняття 9,10. Майнове страхування – 4/2 год.

Мета – закріпити поданий на лекції матеріал щодо основних засад здійснення майнового страхування в Україні.

Питання для обговорення

1. Страхування майна юридичних осіб
2. Страхування технічних ризиків
3. Страхування транспортних засобів
4. Страхування майна громадян
Література [1,2,4,6,8,7,9,10,12,15]

Практичне заняття 11,12. Страхування відповідальності – 2 год.

Мета – закріпити поданий на лекції матеріал щодо основних засад здійснення страхування відповідальності в Україні.

Питання для обговорення

1. Класифікація та сутність страхової відповідальності
2. Страхування цивільної відповідальності власників автотранспортних засобів

3. Страхування відповідальності суб'єктів перевезення небезпечних вантажів
4. Страхування специфічних видів відповідальності
5. Страхування професійної відповідальності
6. Страхування джерела підвищеної загрози
Література [1,3,4,6,8,7,9,11,12,14]

Практичне заняття 13. Перестраховання і співстраховання – 2 год.

Мета – закріпити поданий на лекції матеріал щодо основних засад здійснення перестраховальних та співстраховальних операцій в Україні.

Питання для обговорення

1. Необхідність і сутність перестраховання, перспективи розвитку
2. Методи перестраховання
3. Форми проведення перестраховальних операцій
4. Співстраховання й механізм його застосування
Література [2,3,4,6,8,7,9,11,12,15]

Практичне заняття 14. Доходи, витрати і прибуток страховика – 2 год.

Мета – закріпити поданий на лекції матеріал щодо порядку визнання і розрахунку доходів та витрат страхових компаній в Україні.

Питання для обговорення

1. Доходи страховика
2. Витрати страховика: їх склад і економічний зміст
3. Прибуток страховика та його розподіл
4. Оподаткування страховиків
Література [1,2,3,4,6,8,7,9,11,12,14]

Практичне заняття 15. Фінансова надійність страхової компанії - 2 год.

Мета – закріпити поданий на лекції матеріал щодо порядку розрахунку та аналізу показників фінансової надійності страхових компаній в Україні.

Питання для обговорення

1. Фінансова надійність страховика
2. Тарифне страхування як метод забезпечення фінансової надійності
3. Страхові резерви, їх склад
4. Платоспроможність страховика
Література [2,3,4,6,8,7,9,11,13]

VI. КОМПЛЕКСНІ ПРАКТИЧНІ ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ - 3 год.

Мета виконання індивідуальних практичних завдань – підвищення рівня економічних знань студентів в процесі самостійної підготовки для оволодіння професією під керівництвом викладача.

Методологічною основою для виконання індивідуальної роботи є наукові праці вчених економістів, економічна і статистична інформація щодо діяльності підприємств.

Індивідуальні завдання з дисципліни «Страхування» виконуються самостійно кожним студентом відповідно до порядкового номеру в журналі та оформляється у вигляді правильно виконаного завдання у робочому зошиті. КППЗ охоплює усі теми дисципліни та складається з двох частин: теоретичної та практичної. Підсумковий бал за виконання КППЗ визначається як середньозважена величина в залежності від питомої ваги кожної з частин КППЗ.

Виконання КППЗ з одним із обов'язкових складових модулів залікового кредиту з дисципліни «Страхування».

Завдання для виконання теоретичної частини КППЗ

1. Розкрийте особливості середньовічного страхування.
2. Дайте порівняльну характеристику форм організації страхового фонду суспільства..
3. Дайте характеристику ризиків в особистому страхуванні.
4. Дайте характеристику ризиків в страхуванні відповідальності.
5. Проведіть дослідження іноземного досвіду страхування професійної відповідальності.
6. Дайте характеристику способів уникнення страхових ризиків.
7. Проаналізуйте досвід майнового страхування Німеччини.
8. Висвітліть особливості рейтингування страхових компаній.
9. Порівняйте досвід весільного страхування в Україні та США.
10. Вкажіть переваги та недоліки форм перестраховання.
11. Розкрийте суть страхування виставок.
12. Вкажіть методи забезпечення надійності страхових компаній в Україні і в зарубіжних країнах.
13. Порівняйте основні тенденції розвитку страхових ринків України і Франції.
14. Висвітліть основні засади страхування відповідальності товаровиробників за якість продукції.
15. Вкажіть основні засади організації діяльності корпорації страховиків Ллойд.
16. Розкрийте сутність страхування відповідальності за забруднення довкілля.
17. Дайте характеристику страхуванню цивільної відповідальності власників автотранспортних засобів Канади.
18. Висвітліть особливості особистого страхування громадян США.
19. Порівняйте основні тенденції розвитку страхових ринків України і Польщі.
20. Вкажіть переваги і недоліки державного регулювання страхової діяльності в Україні.
21. Порівняйте основні тенденції розвитку страхових ринків України і Великобританії.
22. Порівняйте систему оподаткування страхування в Україні й зарубіжних країнах.
23. Дайте оцінку рівня розвитку космічного страхування в Україні.
24. Вкажіть особливості страхування дітей.

25. Розкрийте сутність концепції асистенту, та її практичне застосування.

VII. Тематика самостійної роботи студентів - 91 год.

Перелік тем	К-сть год.
Тема 1. Сутність, принципи і роль страхування	
1. Передумови виникнення страхування.	1
2. Особливості середньовічного страхування.	2
3. Страхування в Україні: виникнення та сучасний стан.	2
4. Страхові фонди та форми їх організації.	2
5. Самострахування, його витоки.	2
Тема 2. Класифікація страхування	
1. Значення класифікації страхування для практичної діяльності страхових компаній.	2
2. Розвиток окремих галузей страхування в Україні: аналітичний огляд.	1
3. Класифікація за історичними знаками .	1
4. Класифікація за економічними ознаками.	1
5. Класифікація за юридичними ознаками.	2
Тема 3. Страхові ризики та їх оцінювання	
1. Удосконалення методики розрахунку страхової суми та суми відшкодування у ризиковому страхуванні.	1
2. Дослідження, розрахунки ризикових ситуацій у сільськогосподарській галузі виробництва, а також в інших галузях (будівництві, енергетичній, гірничнобудівній, транспортній, екологічного захисту, атомній, хімічній).	2
3. Поняття ризик - менеджменту, його етапи.	1
4. Уникнення ризику. Способи уникнення.	1
5. Класифікація ризиків, характеристика кожного виду.	2
Тема 4. Страховий ринок	
1. Зарубіжний і вітчизняний досвід маркетингу в страховому бізнесі.	1
2. Психологія страхової справи.	1
3. Страховий ринок, суб'єкти страхового ринку. Порівняння страхових ринків України і зарубіжних країн.	1
Тема 5. Страхова організація	
1. Структура страхового тарифу, засади розрахунків.	2
2. Поняття страхового ринку, його суб'єкти, їх характеристика. Перспективи розвитку страхового ринку.	1
3. Роль посередників у страхуванні.	1
4. Реалізація страхових послуг, порядок укладення договору.	2
5. Види страхових компаній. Порядок їх створення та ліквідації в Україні.	2
6. Товариство взаємного страхування, доцільність його створення.	1
7. Ресурси страхової компанії, їх характеристика.	1

8. Структура страхових компаній, філії та представництва.	1
9. Органи управління страховою компанією та їхні функції.	2
Тема 6. Державне регулювання страхової діяльності	
1. Державне регулювання страхової діяльності в Україні та в зарубіжних країнах.	2
2. Державне регулювання страхової діяльності. Органи державного нагляду за страховою діяльністю, їх функції.	1
Тема 7. Особисте страхування	
1. Страхування життя: світовий досвід, теорія і практика.	2
2. Особисте страхування: страхування життя, його види.	1
3. Страхування майна громадян: будівель, споруд тварин та інше.	2
Тема 8. Майнове страхування	
1. Майнове страхування: світовий досвід, теорія, практика.	2
2. Удосконалення методики розрахунку страхових тарифів та страхових платежів у майновому страхуванні.	2
Тема 9. Страхування відповідальності	
1. Страхування відповідальності: світовий досвід, теорія, практика.	1
2. Страхування цивільної відповідальності власників автотранспортних засобів в Україні та в зарубіжних країнах.	1
3. Страхування відповідальності власників автотранспортних засобів. Моторне страхове бюро, його функції. Міжнародна система «Зелена картка».	2
4. Страхування відповідальності за неповернення кредитів.	1
5. Страхування відповідальності роботодавців.	2
6. Страхування відповідальності товаровиробників за якість продукції.	1
7. Страхування відповідальності за забруднення довкілля.	2
Тема 10. Перестраховання і співстрахування	
1. Перестраховання та співстрахування: сутність, форми, методи, перспективи розвитку в Україні.	2
2. Перестраховання в зарубіжних країнах.	1
3. Методи перестраховання, їх сутність, порівняльний аналіз методів.	1
4. Форми проведення перестраховальних операцій, їх характеристика, переваги та недоліки.	2
5. Співстрахування і механізм його застосування.	1
Тема 11. Доходи, витрати й прибуток страховика	
1. Управління фінансами страхової компанії.	2
2. Фінансова діяльність страхових компаній.	1
3. Організація і управління страховими компаніями різних форм власності.	2
4. Оподаткування страхування в Україні й зарубіжних країнах.	2
5. Розподіл прибутку страховика.	2
Тема 12. Фінансова надійність страхової компанії	
1. Фінансовий менеджмент у страховій компанії.	2
2. Удосконалення методики оцінки платоспроможності страхової компанії.	2

3. Фінансова надійність страхової компанії. Методи забезпечення надійності страхових компаній в Україні і в зарубіжних країнах.	2
4. Фінансова надійність страхової компанії. Формування позабалансового страхового портфеля.	2
5. Методи забезпечення фінансової надійності страхових компаній.	2
6. Платоспроможність страховика, умови її забезпечення. Власні кошти страховика, технічні резерви.	2
7. Показники платоспроможності. Фактичний й нормативний запас платоспроможності, порядок її обчислення.	2
Разом	91

VIII. ТРЕНІНГ З ДИСЦИПЛІНИ – 4 год.

Тема тренінгу – Обов'язкове медичне страхування в Україні: передумови та перспективи впровадження.

Мета проведення тренінгу - закріпити подані на лекціях теоретичні аспекти здійснення медичного страхування та з'ясувати основні переваги, недоліки та перешкоди на шляху впровадження обов'язкового медичного страхування в Україні.

Форма проведення – організація дебатів між студентами.

Порядок проведення

1. Вступна частина – оголошення теми, мети та порядку проведення дебатів між студентами із аргументами за і проти впровадження, поділ студентів за функціональними ролями.
2. Організація дебатів між двома проблемними групами із вказаною проблематикою.
3. Визначення основних аргументів за і проти, а також прийняття колективного рішення та рекомендацій.
4. Підведення підсумків тренінгу.

IX. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ ТА МЕТОДИ ДЕМОНСТРУВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

В процесі вивчення дисципліни «Страхування» використовуються наступні методи оцінювання навчальної роботи студента:

- поточне тестування та опитування
- аналітичні звіти, реферати, есе
- розрахунково-аналітичні завдання;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- підсумкове тестування по кожному змістовому модулю;
- оцінювання виконання КППЗ;
- підсумковий письмовий екзамен.

X. КРИТЕРІЇ, ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни "Страхування" визначається як середньозважена величина, в залежності від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2 (ректорська контрольна робота)	Заліковий модуль 3 (КПЗ)	Заліковий модуль 4 (екзамен)	Разом
20%	20%	20%	40%	100%
тиждень (8)	тиждень (13)	<i>Згідно наказу №275 від 25 червня 2021 року</i>		

Шкала оцінювання:

За шкалою університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	відмінно	A (відмінно)
85-89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

XI. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

№	Найменування	Номер теми
1.	Електронний варіант лекцій	1-12
2.	Комплексні практичні індивідуальні завдання для самостійного виконання (електронний варіант)	1-12; 20 варіантів
3.	Завдання для проведення семінарських занять	1-12
4.	Мультимедійний проєктор	1-12

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Бурбело О.М. Розслідування страхових випадків в Україні / О.М. Бурбело, О.М. Заєць. – Луганськ: РВВ ЛДУВС ім. Е.О. Дідоренка, 2012. – 262 с.
2. Говорушко Т.А. Страхові послуги: Навч. посібник. – К.: Центр навчальної літератури, 2011. – 376 с.
3. Дема Д.І. Страхові послуги: навчальний посібник / Д.І. Дема, О.М. Віленчук, І.В. Дем'янюк. – Київ: Алерта, 2013. – 524 с
4. Долгошея Н. О. Страхування в запитаннях та відповідях: Навч. посіб. – К.: Центр учбової літератури, 2010. – 318 с.
5. Закон України “Про страхування” // Урядовий кур’єр. – 1996, 18 квітня.

6. Кропельницька С.О., Плещ І.І. Страхові послуги.: навч. посіб. – Івано-Франківськ: ДВНЗ — Прикарпатський національний ун-т ім.В.Стефаника, 2013. - 390 с.
7. Неізнана О.В. Страхові послуги. Конспект лекцій / О.В. Неізнана. – Кривий Ріг: ДонНУЕТ, 2017. – 180 с.
8. Соціальне страхування : навчальний посібник / О.В. Безкровний, В.І. Аранчій, В.І. Лихопій ; Полтавська державна аграрна академія. – Полтава. [б.в.], 2016. – 219 с.
9. Страхувальний і перестраховальний ринки в епоху глобалізації: монографія / Керівник авторського колективу О.В. Козьменко. – Суми: Університетська книга, 2011. – 385 с
10. Страхувальний менеджмент : навчальний посібник / [Н.О. Бондар [та ін.] ; Міністерство освіти і науки України, Національний аерокосмічний університет ім. М.Є. Жуковського “Харківський авіаційний інститут”. – Харків: ХАІ, 2016. – 155 с.
11. Страхувальні послуги: навч. посібник / Д. І. Дема, О. М. Віленчук, І. В. Дем'янюк; за заг. ред. Д. І. Деми. – [3-тє вид., стереотипне]. – К.: Алерта 2017. – 526 с.
12. Страхування : плани семінарських, практичних занять, тести та завдання для самостійного вивчення дисципліни/О.Д. Вовчак, І.П. Андрушків, О.І. Завійська]; Укоопспілка, Львівська комерційна академія. – Львів: Видавництво Львівської комерційної академії, 2015. – 123 с.
13. Шихов А.К. Страхування: Учеб пособие для вузов. – М.: ЮНИТИ-ДАНА2004. – 431 с.